

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van
Lier
Paradeplein 2 bus 2
2500 Lier

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 3

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Lier/W65M-RMID-UJV/2022

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum tussen 5/12 en 23/12/2022.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	2019-2020	Bijlage 1: Controle van de medische bewijsstukken, Wet van 02/04/1965
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	Geen controle uitgevoerd	
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2021	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	Geen controle uitgevoerd	
	Tijdelijke premie COVID	Geen controle uitgevoerd	
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	Geen controle uitgevoerd	
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	2020	Bijlage 6: Controle van het Uniek Jaarverslag
7	De behandeling van de knipperlichten	Geen controle uitgevoerd	

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie betreffende de voorbereidingen van de inspecties werd via mail aan uw OCMW gestuurd op 10/10/2022.

Bij aanvang van de inspecties werden alle gevraagde stukken die beschikbaar waren voorgelegd. Deze stukken waren van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Wet van 02/04/1965, controle medische kosten

Er werd een goede administratieve, financiële en sociale opvolging vastgesteld betreffende de gecontroleerde aangiftes en gecontroleerde sociale dossiers.

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie van 2019 of 2020 zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- **Huisbezoek LOI:** er wordt ten eerste aangeraden om een rubriek op te nemen betreffende eventueel afgelegde huisbezoeken. Dit kan een standaardformulering zijn die de periodiciteit van de huisbezoeken aangeeft en een korte beschrijving van het resultaat van deze huisbezoeken;
- **Situatieschets LOI:** vaak wordt er weinig informatie gegeven betreffende de activiteiten van de cliënt zelf (volgen taallessen? vrijwilligerswerk? tewerkstelling? hoe brengen zij de dag door?). Een korte situatieschets is aangewezen, opdat dossiers van elkaar kunnen onderscheiden worden
- **Kennisgeving beslissing:** zijn soms verwarrend en foutief geformuleerd. De ten laste van de medische kosten en de aflevering van een medische kaart kan vollediger en duidelijker geformuleerd worden. Een voorbeeld van een alomvattende formulering van een kennisgeving zou kunnen zijn:

“Vanaf dd/mm/yy neemt het OCMW de medische en farmaceutische kosten ten laste volgens de regels van de ziekteverzekering (inclusief/exclusief remgeld (*schrappen wat niet past*)). Het OCMW levert tevens een medische kaart af voor de kosten in een verplegingsinstelling (zoals een ziekenhuis). Ten laatste binnen een jaar kan deze beslissing herzien worden.”

Andere opmerkingen naar aanleiding van deze uitgevoerde controle:

- **Ziekenfonsaansluiting:** indien de begunstigde (niet aangesloten bij ziekenfonds) ingeschreven is op hetzelfde adres als een legale verwante (wél aangesloten bij het ziekenfonds) dan moet het OCMW, in het kader van het uitputten van de rechten, het ziekenfonds bevragen of de begunstigde als persoon ten laste kan aangesloten worden. Indien begunstigde niet kan aangesloten worden, dan moet het OCMW een bewijsstuk in het dossier hebben hiervan (bijvoorbeeld schrijven ziekenfonds, mail). Dit kan terugvordering tot gevolg hebben bij aangiftes vanaf 2023;
- **Tewerkstelling:** indien de begunstigde werkt, dan moet dit steeds duidelijk vermeld worden in het sociaal verslag vanaf wanneer betrokkene werkt en met welk inkomen (aangeven hoger of lager dan leefloon). Dit heeft belang voor het ten laste nemen van remgelden, het aansluiten bij het ziekenfonds en het afleveren/aanpassen van de medische kaart;
- **EU-onderdanen:** gelieve het informatiedocument medische bewijsstukken na te lezen betreffende de regels van toepassing op EU-onderdanen. Indien er niet kan bewezen worden dat de EU-burger reeds langer dan drie maanden zich op Belgisch grondgebied verblijft zal er vaak geen subsidiëring zijn vanwege de POD MI;

- **Herzieningsbeslissingen/stopzetting** naar aanleiding van aansluiting ziekenfonds: indien de cliënt wordt aangesloten bij het ziekenfonds, dan moeten de medische/farmaceutische kosten (op factuur) stopgezet worden vanaf datum aansluiting (met uitzondering eventueel van de remgelden). De medische kaart moet echter dadelijk administratief stopgezet worden vanaf er weet is van de aansluiting, en later juridisch via de herziening/stopzettingsbeslissing. Deze beslissing moet duidelijk vermelden dat de medische kaart wordt stopgezet.

De motivering van de stopzettingsbeslissing is soms foutief. De verhuis van iemand naar een andere woning op grondgebied Lier kan nooit reden zijn van stopzetting.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- **Datum aanvang leefloon:** in meerdere dossiers werd er een andere datum gebruikt dan de datum aanmelding om leefloon toe te kennen. Het is mogelijk dat bij een eerste aanmelding het nog niet duidelijk is dat iemand leefloongerechtigd is, of een leefloon aanvraagt. Indien enkele dagen later blijkt dat er wel een nood is en betrokkene voldoet aan de voorwaarden, dan moet er toegekend worden vanaf deze eerste aanmelding. De termijn van 30 dagen kan wel beginnen lopen vanaf datum ontvangstbewijs;
- **GPMI-inhoudelijk:** de opgenomen engagementen van de cliënt zijn bijna steeds uitgebreider dan de engagementen van het OCMW. Het is de bedoeling dat dit meer parallel verloopt: voor elk werkpunt van de cliënt is er in principe een begeleiding door het OCMW. In verschillende gecontroleerde GPMI's zijn de engagementen te weinig concreet ingevuld, zeker vanwege de kant van het OCMW. Het is tevens niet de bedoeling generieke zaken te vermelden in een GPMI. Het betreft algemene vermeldingen als nieuwe informatie meedelen, bewijsstukken binnenbrengen, afspraken nakomen, ... niet toegespitst op een concreet engagement. De engagementen die opgenomen worden in een GPMI moeten hun oorsprong vinden in de sociale balans. Door de coronapandemie en informaticaproblemen in verband met het invoeren van het sjabloon voor een vernieuwd GPMI heeft een andere werking op zich laten wachten. Gezien de nieuwe werking verschillende stappen vooruitzet is er bij deze controle uitzonderlijk niet overgegaan tot terugvordering van de extra toelage bij inhoudelijk te zwakke of onevenwichtige GPMI's. Dit zal wel zo zijn vanaf GPMI opgesteld vanaf 2023. Indien de maatschappelijk assistent vindt dat er bij een bepaalde cliënt door omstandigheden nog onvoldoende elementen zijn om een goede sociale balans en sterk GPMI op te stellen, dan kan de maatschappelijk assistent motiveren om voorlopig nog even billijkheid in te roepen. Dit mag uiteraard geen standaard werkwijze worden

Andere opmerkingen naar aanleiding van deze uitgevoerde controle:

- **Sociale balans en GPMI:** moet enkel opgesteld worden voorafgaand aan een (nieuw) GPMI. In de mate van het mogelijke samen met de cliënt enkele prioriteiten bepalen (beperkt dus tot een aantal levensdomeinen) en deze opnemen in het GPMI. Dit om het GPMI niet te overladen met afspraken. Uiteraard wil dit niet zeggen dat er niet gewerkt mag worden op andere levensdomeinen. Belangrijke zaken die in de loop van het begeleidingstraject naar voor komen via de evaluaties kunnen best opgenomen worden in een annex bij het GPMI (bijvoorbeeld bij de evaluatie die plaatsvindt na één jaar GPMI). Dit is om te vermijden dat de evaluaties een eigen leven gaan leiden, los van het GPMI. Het nieuwe format van GPMI voorziet dat de duurtijd van een GPMI is zolang de begunstigde

(equivalent) leefloon krijgt. Deze formulering wordt afgeraden, aangezien dit het GPMI doet stoppen bij bijvoorbeeld een inkomen dat hoger is dan het leefloon gedurende een maand, bij een schorsing, ... Er wordt aanbevolen dit te veranderen in "voor de duur van uw begeleiding door het OCMW". Het is nodig dat in de "afsprakennota" duidelijk de afspraken van cliënt en OCMW per levensdomein dat weerhouden werd weergegeven worden. Uitvoerige beschrijvingen in de afsprakennota zijn niet aangewezen, noch in de evaluaties. Deze evaluaties moeten gaan over de gemaakte afspraken die terug te vinden zijn in het GPMI;

- **GPMI-student:** indien er verwacht wordt van een student dat deze werkbereidheid toont door een bepaald aantal uren per jaar te werken, dan moet er tevens weergegeven worden dat dit verenigbaar moet zijn met de studies en het aantal uren moet voorafgegaan worden door de woorden 'indien mogelijk'. Het ontbreken van deze clausule heeft een onwettig opgesteld GPMI-student tot gevolg

- **Kennisgeving beslissing:**

1) bij minder alledaagse beslissingen is het nodig los te komen van sjablonen (bijvoorbeeld speciale regeling co-ouderschap) zodat er leesbare kennisgevingen verstuurd worden naar de cliënt;

2) er moet vermeld worden wanneer de begunstigde uitbetaald wordt (begin van de maand, einde van de maand, ...);

3) indien het RMI van de begunstigde start in de loop van een maand, dan is het aangewezen ook het concrete bedrag van deze eerste (onvolledige) maand leefloon te vermelden in de kennisgeving

- verblijf buitenland: er zijn vier achtereenvolgende weken van 7 dagen verblijf in het buitenland toegelaten. Het leefloon moest dus vanaf dag 29 geschorst worden in plaats van na 34 dagen die het OCMW om onduidelijke reden hanteert. Gelieve kennis te nemen van de regels en voorbeelden vermeld in de Algemene Omzendbrief betreffende het RMI

Uniek Jaarverslag

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

Sociaal Fonds Gas en Elektriciteit (SFGE):

- Het wordt geadviseerd om zo spoedig mogelijk een apart artikel te gebruiken in de boekhouding om de uitgaven en eventuele ontvangsten in het kader van dit fonds te boeken. Momenteel staan alle betalingen verspreid over diverse artikels. Deze opmerking werd reeds in 2015 en in 2018 geformuleerd;

- **belangrijke opmerking** : de ingebrachte loonkosten (2,3 VTE's) waren onvoldoende om het volledig forfait aan personeelskosten te dekken. Het subsidiebedrag is forfaitair als basisbedrag voor het aantal VTE's die aan het OCMW worden toegewezen. **Het aantal VTE's die voorzien zijn in de subsidie moeten ook daadwerkelijk gehaald worden, eventueel geventileerd over meerdere personen, om het volledige forfait te kunnen verantwoorden.** Mag ik u vragen bij het invullen van het Uniek Jaarverslag hier aandachtig voor te zijn. Bij een volgende controle zal, indien opnieuw dezelfde fout wordt gemaakt, teruggevorderd worden..

Andere opmerkingen naar aanleiding van deze uitgevoerde controle:

Participatie en Sociale Activering (PSA):

1) Er is een terugvordering van toelagen vanwege een aantal geboekte ontvangsten door het OCMW. Het OCMW ging er ten onrechte van uit dat deze ontvangsten

aangegeven werden via het Uniek Verslag, maar dit was niet het geval. Dit wordt nu rechtgezet via deze controle. Daarnaast is er nog een terugvordering wegens het aangeven van een niet-subsidieerbare activiteit, en het niet toepassen van verdeelsleutels. Het niet kunnen leveren van sluitende betaalbewijzen werd uitoonderlijk aanvaard wegens het feit dat 2020 een bijzonder jaar was vanwege de Corona-pandemie.

- 2) Boekhoudkundige opmerkingen, zie Bijlage 6
- 3) Subsidies aan (welzijns)organisaties: de tussenkomsten aan vzw's en andere organisaties moeten veel beter onderbouwd worden door sterke overeenkomsten te sluiten, met een strak financieel plan en sluitende bewijslast. Waar nodig moeten onderbouwde verdeelsleutels toegepast worden. Er moet tevens oog zijn voor mogelijke dubbele subsidiëring aan deze organisaties. Het geven van fondsen aan andere organisaties maakt het OCMW tot een subsidiërende overheid die deze subsidiëring moet controleren.

Er moet steeds een overeenkomst kunnen voorgelegd worden, geldig voor het jaar waarin de kosten worden aangegeven. Deze overeenkomst moet duidelijk maken welke stukken deze organisatie als bewijs voor de subsidie aan het OCMW levert. In principe moet er een deelnemerslijst worden bezorgd. Is dit om een welomschreven reden niet mogelijk, dan wordt er verwacht dat het OCMW een uitgeschreven verdeelsleutel toepast om de subsidie ter verantwoorden. Bijvoorbeeld: een organisatie heeft 100 cliënten, er zijn er 30 die ook OCMW-cliënt zijn, dan kan maximaal 30% van de werking betoelaagd worden. De overeenkomst moet duidelijk maken hoe de organisatie het van het OCMW gekregen bedrag verantwoordt en levert hiervoor de bewijsstukken aan het OCMW op diens vraag. Tenslotte moet er ook een OCMW-beslissing zijn die de subsidie toewijst met vermelding van het bedrag. Het niet volgen van dit geheel van richtlijnen heeft bij toekomstige controles terugvordering van betoelaging tot gevolg. Voor deze controle werd door de inspectie zelf een verdeelsleutel opgesteld voor een aantal activiteiten, op zodanige wijze dat het OCMW slechts een relatief gezien beperkt bedrag moet terugbetalen.

Om dubbele subsidiëring uit te sluiten bij deze (welzijns)organisaties werd gevraagd aan het OCMW stukken op te vragen bij deze organisaties. Deze stukken werden nabezorgd en namen de vorm aan van een verklaring op eer. Op basis van deze stukken blijkt er geen dubbele subsidiëring te zijn. Er moet wel de kanttekening worden gemaakt dat niet met honderd zekerheid een mogelijke dubbele subsidiëring uit te sluiten valt. De POD MI heeft namelijk niet de bevoegdheid om de boekhouding van deze organisaties te controleren.

Sociaal Fonds Gas en Elektriciteit (SFGE)

- 1) Als het OCMW rechtstreeks betaalt aan de energieleverancier, dan is een factuur van deze instantie noodzakelijk. Als het OCMW rechtstreeks aan de cliënt betaalt, dan dient deze het bewijs te leveren dat hij/zij de leverancier betaalde. Kan dit sluitende betaalbewijs niet geleverd worden, dan heeft dit terugvordering van toelagen tot gevolg bij een volgende controle;
- 2) Er mogen geen weerkerende toelagen ingediend worden voor een periode langer dan 3 maanden (bijvoorbeeld bij minimale leveringen). Het is immers de bedoeling personen uit schuldenlast te helpen, en niet om steeds terugkerende structurele extra steunverlening zonder factuur toe te kennen. Bij een volgende controle (voor toekenningen vanaf 1/01/2023) kan dit terugvordering van toelagen tot gevolg hebben;

- 3) Verdeelsleutel werd niet toegepast bij de collectieve actie ingediend onder het luik Preventie. Zie hierboven voor meer uitleg hierover. Dit had een terugvordering van toelagen tot gevolg;
- 4) Personeelskosten: zie opmerking Bijlage 6
- 5) Boekhoudkundige opmerkingen, zie Bijlage 6

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Medische kosten Wet 02/04/1965: er werd een sterke werking vastgesteld, al blijven een aantal opmerkingen uit het verleden nog steeds van toepassing;

RMI-dossiers: het OCMW tracht tegemoet te komen aan vroegere opmerkingen van de inspectie, maar botste in 2020, 2021 en 2022 nog op praktische bezwaren (bijvoorbeeld het GPMI). De inspectie verwacht dat in 2023 snel de nieuwe werking betreffende het GPMI kan opgestart worden bij alle dossierbeheerders

PSA: er werden verschillende problemen vastgesteld, te wijten aan een scala van verschillende fouten. Er wordt gevraagd omzichtiger te werk te gaan bij het indienen van subsidies verleend aan vzw's en andere organisaties

SFGE: er is op zich een goede werking vastgesteld, waarbij het juiste doelpubliek bereikt wordt. Er wordt gevraagd omzichtiger te werk te gaan bij het indienen van subsidies verleend aan vzw's en andere organisaties

5.2 Debriefing

Na de controles werd tijd gemaakt om de vaststellingen en aanbevelingen van de verscheidene controles met aantal personeelsleden van het OCMW te bespreken. Tijdens deze debriefing konden de personeelsleden van het OCMW ook bijkomende vragen stellen aan de inspecteur.

6. CONCLUSIES

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te weinig ontvangen toelagen

Controle	Gecontroleerde Periode	Eventueel te weinig ontvangen	Terugvorderings-procedure
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	2021	Zie bijlage 3	Uit te voeren door uw diensten

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderings-procedure	Terugvorderings-periode
Wet van 02/04/1965, controle van de medische kosten	2019-2020	€4,92	/	/
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	Jaar 2021	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende

				maandelijkse kostenstaten
Uniek Jaarverslag PSA	Jaar 2020	€10.674,87	Door onze diensten	Via een vordering tot terugbetaling die u zal ontvangen
Uniek Jaarverslag SFGE		€11.341,25		Op de volgende subsidie die u wordt toegekend

Terugvorderingen voor een bedrag lager dan 25 Euro worden vrijgesteld van terugvordering.

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 dagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Bérengère Steppé